

Faculteit Natuur- en Sterrenkunde

Fylakra

personeelsblad rond de Utrechtse fysica

jaargang 41, nummer 6, December 1997

FYLAkra nr. 285

FYLAkra wordt uitgegeven voor de vakgroepen en afdelingen van de faculteit Natuur- en Sterrenkunde van de Universiteit Utrecht

**41-ste jaargang, nummer 6
December 1997**

Oplage: 650

Redactie:

Rudi Borkus (JI, *eindredactie en vormgeving*)

Gijs van Ginkel (MBF, *hoofredacteur*)

Joop de Haan (REPRO)

Evert Landré (STK)

Frans van Lunteren (GGWN/GESCH)

Geert Hooyman

Gerard van der Mark (AGF)

Ada Molkenboer (VOORL)

Henk Mos (FCG)

Arjen Vredenberg (AGF)

Els Wolfs (BUR)

Portretfoto's: Johan van der Linden

Reproductie: Joop de Haan en Frans Choufoer, Drukkerij N&S

Redactieadres:

Rudi Borkus, Minnaertgebouw, k116, Leuvenlaan 4, 3584 CE Utrecht
tel. 030-2531007, intern 1007, email: r.borkus@fys.ruu.nl

Kopij voor FYLAkra 1998 nr. 1 kan worden ingeleverd bij de leden van de redactie of gedeponeerd worden in het postvakje van FYLAkra op kamer 152. Sluitingsdatum: 10 januari 1997.

Kopij aanleveren op diskette als Word- of als tekstfile (ASCII). In twijfelgevallen raadplege men de eindredacteur.

Inhoud:

Nieuwe AIO's bij Gecondenseerde Materie	2
Geert Hooyman in het Guinness Book of Records:.....	5
Gijsbert Tilstra waagt de stap.....	7
Natuurkunde en meteorologie.....	8
Hans van Dam	10
Wies de Boer zwaait de secretariaatsscepter op het faculteitsburo ..	11
Laatste advies van de DienstCommissie	12
Jannie Godee "uit verkocht".	15
Verhuizing studentenbibliotheek	18
Kerstborrel en nieuwjaarsreceptie	19
Gesol met het Freudenthal Instituut	20
De Vernieuwing van de Sint.....	22
Vaarwel Transitorium I	26
Overpeinzingen van Cees Andriesse	30
De MUB en de nieuwe FR.....	33
Twee nieuwe postdocs bij Theoretische Natuurkunde	35
Het Universiteitsmuseum Utrecht.....	37
4e Princetonplein Muziekfestijn	40
Jaap Langerak versterkt de redactie	42
Geslaagd in de afgelopen periode:.....	42
Vrouwen niet interessant voor Beta-faculteit	43

Geachte Lezer(es)

De redactie leed een gevoelig verlies door het terugtreden van Geert Hooyman maar krijgt er een volwaardige andere kracht voor terug in de persoon van Jaap Langerak.

Het zijn woelige tijden voor de faculteit: er wordt intensief verhuisd, nieuwe topinstituten groeien van de een op de andere seconde, St. Nicolaas deelt botte bijlen uit en, nog het ergste van alles, Jannie Godee gaat weg. Zij heeft besloten om met haar Jan veel te gaan reizen, nu ze beiden nog vitaal en goed ter been zijn. Namens de redactie: alle goeds en hartelijk dank voor alle goede zorgen en de opgewekte groet elke dag. Voor allen: goede feestdagen en een voorspoedig 1998.

Gijs van Ginkel

Nieuwe AIO's bij Gecondenseerde Materie

Sinds vorig jaar steunt Philips Lighting het luminescentieonderzoek in de vakgroep Gecondenseerde Materie. Deze steun omvat onder andere een AIO positie. De faculteit Scheikunde wilde niet achterblijven en besloot een extra AIO positie beschikbaar te stellen. Op 1 september zijn beide posities opgevuld en zijn in de vakgroep Gecondenseerde Materie twee nieuwe AIO's begonnen: Ageeth Bol en Liesbeth van Pieterse.

Liesbeth van Pieterse (foto J.J. van der Linden)

Liesbeth van Pieterse is geen onbekende in de groep. Zij heeft haar hoofdvakonderzoek in de vakgroep gedaan onder leiding van Daniël Vanmaekelbergh (Electrochemie van Halfgeleiders). Zij gaat nu werken aan de charge transfer luminescentie van zeldzame aardionen.

In absorptie is veel bekend over charge transfer overgangen van zeldzame aarden, maar charge transfer emissie is nauwelijks onderzocht. Niet alleen vanuit fundamenteel oogpunt is het belangrijk deze luminescentie te begrijpen. In TL-buizen, waar UV straling in rood, groen en blauw licht (samen wit) wordt omgezet, komt het rode licht uit $Y_2O_3:Eu^{3+}$.

Het onderzoek van Liesbeth kan inzicht verschaffen waarom dit materiaal onder charge transfer excitatie zo efficiënt is (90 %), terwijl Eu^{3+} in andere roosters veel minder rood licht geeft na charge transfer excitatie. Bij haar metingen zal Liesbeth vaak in het vacuüm ultraviolet moeten exciteren. Dat kan tegenwoordig in Utrecht, maar voor de mooiste metingen zal Liesbeth enkele weken per jaar bij het DESY synchrotron in Hamburg zijn.

Ageeth Bol heeft haar hoofdvakonderzoek bij John Geus (Anorganische Chemie) gedaan, maar daarvoor verbleef zij korte tijd (7 weken) in de vakgroep GCM om luminescentiemetingen te verrichten aan poreus GaP. Tijdens haar promotieonderzoek zal ze zich verder verdiepen in de luminescentie-eigenschappen van nanokristallijne halfgeleiders. Ze gaat nanokristallijne bolletjes maken van halfgeleiders waarin luminescerende ionen zijn ingebouwd. Het doel van haar onderzoek is om te kijken naar de invloed van zogenaamde quantum size effecten in nanokristallijne halfgeleiders op de luminescentie van

ionen in deze deeltjes. In de literatuur zijn spectaculaire effecten geclaimd die zorgvuldige(r) metingen vereisen. In de toekomst kan de karakteristieke luminescentie van de bolletjes van Ageeth ook gebruikt worden om electronentransport in poreuze lagen van halfgeleiders te meten, in samenwerking met het Electrochemie onderzoek in de vakgroep Gecondenseerde Materie.

Ageeth en Liesbeth delen kamer 216 in het Ornsteinlaboratorium. Ik wens hen veel plezier en succes toe met hun onderzoek, zodat ze over vier jaar over elkaar een stukje kunnen schrijven in de Fylakra,

met als titels: 'Ageeth Bol gepromoveerd' en 'Liesbeth van Pieterse gepromoveerd'.

Andries Meijerink

Ageeth Bol (foto J.J. van der Linden)

GEERT HOOYMAN IN HET GUINNESS BOOK OF RECORDS:

BIJNA 23 JAAR LID VAN DE FYLAKRA REDACTIE.

Op 26 November jl. heeft de redactie van Fylakra, op zijn verzoek, prof. dr. Geert Hooyman eervol ontslag verleend als lid van de redactie. Deze historische gebeurtenis vond plaats in restaurant De Griffel in De Bilt, zodat alle redactieleden hun pijn in verband met deze aderlating direct konden wegeten en wegdrinken. Bij die gelegenheid heeft de hoofdredacteur Geert toegesproken met o.a. de volgende woorden:

Geert, deze feestelijke maaltijd hebben wij, redactieleden van Fylakra, georganiseerd ter ere van jou om afscheid te nemen van je als redactielid. Het past in dat kader om even terug te kijken naar je lange loopbaan bij de Utrechtse Natuurkunde en speciaal bij Fylakra.

Geert Hooyman (Foto J.P. Hogeweg ca. 1967)

In het archief van prof. J.A. Smit vonden we een kopie van een brief van september 1957, die dr. C. Aarts had doen uitgaan en waarin je aanstelling als hoofd van de huishoudelijke dienst van het Fysisch Laboratorium werd aangekondigd. Je had toen al de nodige dienstjaren bij de faculteit erop zitten, maar het zou nog tot december 1974 duren voordat je voor Fylakra werd gestrikt. Cor van der Leun kondigde in het december nummer van 1974 je komst als eindredacteur/hoofdredacteur aan. De eerste twee jaar daarna waren de nummers nog vrij bescheiden

van omvang, maar daarna zette de "verdikking" in: meer artikelen, meer foto's en plaatjes, kortom de professionalisering van ons blad werd door de redactie-Hooyman stevig bevorderd.

In het eerste Fylakra nummer van januari 1975 begint de traditie van het Hooyman-voorwoord. Dat was niet zomaar een kort voorwoord, nee, het was meestal een volledig artikel van enkele Fylakra-pagina's waarin allerlei zaken aan de orde kwamen. Deze hoofd-redactionele voorwoord traditie zette je voort tot het laatste nummer van 1982, toen je terugtrad als hoofdredacteur. Je bleef daarna actief als "gewoon" redactielid tot de dag van vandaag.

Onder jouw bewind verschenen specials, getuige het werkplaatsnummer van september 1975 en het vrouwennummer van mei 1975, was er aandacht voor promoties, lief en leed van het personeel en verscheen een mooie serie geschreven portretten van markante fysici uit de geschiedenis. Als redactielid was je voor ons een zeer deskundige, alleswetende bron van historische kennis over het fysisch laboratorium en de mensen, die er de afgelopen 60 jaar hebben gewerkt. Daarbij was je ook een zeer plezierige teamgenoot en het is dan ook met pijn, dat we je laten gaan als lid van de Fylakra redactie.

Van 1 januari 1975 tot vandaag, 26 november 1997, ben je redactielid geweest. Daarmee ben je ongetwijfeld het langst zittende redactielid uit de Fylakra geschiedenis en het ligt dan ook voor de hand om dit aan te melden bij het Guinness book of records.

Namens de faculteit en de redactie dank ik je hartelijk voor al je tijd, inspanning en creativiteit besteed aan Fylakra en daarmee aan het personeel van de faculteit. Om die dank te materialiseren krijg je van ons een boek, dat een stukje fysische geschiedenis beschrijft uit de periode 1916 tot 1964, een periode, waarvan jijzelf veel weet. Je weet zeker het een en ander over de markante fysische vrouw, wier leven en werk hierin wordt beschreven, maar er staan ongetwijfeld zaken in, die ook jou nog niet bekend zijn. Daarnaast krijg je van ons een bloemenhulde als teken van de fleur, die je zoveel jaren aan de Fylakra redactie hebt gebracht.

Geert, het ga je goed.

Ik heb gezegd, namens de Fylakra redactie,

Gijs van Ginkel.

Herberg De Griffel, De Bilt 26 november 1997.

GIJSBERT TILSTRA WAAGT DE STAP:

OIO BIJ EEN EXPERIMENTELE VAKGROEP.

Met ingang van 1 oktober 1997 is Gijsbert Tilstra voor 4 jaar als OIO verbonden aan de sectie Gecondenseerde Materie (GCM) van het Debye Instituut. De komende vier jaar zal hij zich voornamelijk bezighouden met het binnen de sectie lopende onderzoek naar de gestimuleerde emissie van fononen ("fononlawines"). Gijsbert is bij Theorie afgestudeerd en gaat zich nu dus meer op de praktijk richten. De redenen voor deze overstap naar de meer experimentele kant van de natuurkunde zijn interesse voor het gebied van de Vaste Stof en zijn belangstelling voor experimenteel onderzoek. We wensen hem veel succes met het onderzoek en hopen dat hij een leuke en produktieve tijd tegemoet gaat.

Paul van Walree

NATUURKUNDE EN METEOROLOGIE

Pas deze eeuw wordt meteorologie expliciet als een aparte richting in de natuurkunde beschouwd. Vroeger maakte men dat onderscheid absoluut niet. Eén der oudste natuurkundeboeken is de "Meteorologica" van Aristoteles. Vervolgens kwam de christelijke leer die onweer, regen en alle andere natuurverschijnselen vanuit de bijbel verklaarde; maar in de 17e eeuw ontwaakte de natuurkunde zoals wij die kennen.

Galilei en Torricelli in Italië en Beeckman in Nederland onderzochten omstreeks 1610 technieken om de druk in een gas te kunnen meten. De geleerde Pascal besteedde de Puy de Dôme met een primitieve barometer om aan te tonen dat de luchtdruk beneden hoger is dan boven.

Thermometers werden geconstrueerd en beproefd door Galilei vooral om de luchttemperatuur te bepalen: toen een natuurkundige- nu een specifiek meteorologische toepassing.

In de 18e eeuw kwam de electriciteitstheorie op. Coulomb, Volta en Galvani toonden diepgaande belangstelling voor onweer en atmosferische elektriciteit. Ze moesten wel want stopcontact en dynamo bestonden nog niet en ook de galvanische batterij moest nog komen. In de 19e eeuw ging de atmosfeer opzij voor de techniek waar het interessante natuurkundige toepassingen betrof. Toch waren er toen geleerden als Wilson die actief waren in de atoomfysica én in de wolkenfysica. In Nederland hadden we toen Buys Ballot, hoogleraar in de natuurkunde te Utrecht en oprichter van het KNMI

In de 20e eeuw ontluiken quantummechanica en relativiteitstheorie. Deze moderne theorieën kennen geen toepassing in de weerkunde, wat een verwijdering tussen natuurkunde en meteorologie in de hand zou kunnen werken. Vooral omdat bij sommige fysici de neiging heerst om juist die theorieën een hogere, om niet te zeggen heilige status toe te schrijven in tegenstelling tot de overige natuurkunde die zij neerbuigend met de naam "soft physics" bestempelen. Hoe geborneerd en doorzichtig dit standpunt ook zijn moge, het laat niet na om bij menige meteoroloog een reusachtige frustratie op te roepen. Het onloochenbare feit dat een kernfysische meetopstelling bovendien meer knopjes en knipperlichtjes telt dan een meteorologisch apparaat kan dat gevoel alleen maar versterken.

Nu moet worden gezegd dat ook meteorologen de kinderachtige neiging niet altijd beheersen om te benadrukken hoe moeilijk hun vak is en hoe

J.C.D. Verhage op een foto van Gijs van Ginkel

knap zij dus wel moeten zijn. Ze verwijzen dan naar de turbulente stromingsleer omdat daar evenals in de quantummechanica onzekerheidsrelaties worden gevonden. Dit ongerief wordt trots uitgedragen zoals een schooljongen pronkt met het blauwe oog dat hij bij een vechtpartij opliep. En waarachtig het werkt. De huidige meteorologie wordt in de natuurkunde geaccepteerd, misschien niet als de knapste van de klas, maar toch zeker als one of the boys.

Jeroen C.H. van der Hage

IGF MAGAZIJN TREKT LOT UIT DE LOTERIJ:**HANS VAN DAM**

Vanaf 1 juli 1997 zien klanten van het IGF magazijn een nieuw gezicht, het gezicht van Hans van Dam. Hans werkt elke ochtend in het magazijn, en spoedt zich dan naar zijn huis in Harderwijk, waar hij met een compagnon een zaak heeft op het gebied van inbraakbeveiliging, automatisering en communicatie apparatuur. Voordat Hans de facultaire gelederen kwam versterken was hij o.a. werkzaam als systeembeheerder bij een grote Mercedes garage. Op mijn vraag of hij nog tijd had voor hobby's gaf Hans te kennen, dat zijn werk en met name stoeien met computers zijn grote hartstocht zijn. Ongetwijfeld zal hij bij de faculteit mensen vinden, die dat met hem delen. Wij wensen hem veel klanten, zowel bij IGF als in Harderwijk en plezier in het werk.

Gijs van Ginkel

Hans van Dam (foto Gijs van Ginkel)

WIES DE BOER ZWAAIT SECREARIAATSSCEPTER OP HET FACULTEITSBUREAU

Sinds oktober jl. is Wies de Boer het nieuwe gezicht achter de balie van het faculteitssecretariaat. Na een opleiding pedagogie en creatieve therapie was zij o.a. projectmedewerkster bij het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn. Toen zij dat instituut verliet kwam zij via een uitzendbureau bij onze faculteit terecht. Op het ogenblik is Wies als uitzendkracht aangesteld tot februari 1998. We wachten vol spanning af of we haar ook daarna nog zullen zien. Aan Wies zal het niet liggen, want ze heeft het goed naar haar zin.

Gijs van Ginkel

Wies de Boer (foto Gijs van Ginkel)

LAATSTE ADVIES VAN DE DIENSTCOMMISSIE

In het vorige nummer van Fylakra heeft de Dienstcommissie afscheid genomen: haar taak zat erop. De faculteitsraad heeft het dienstcommissie werk overgenomen. Inmiddels heeft overleg plaatsgehad tussen de personeelsgeleding van de nieuwe faculteitsraad en de Dienstcommissie. De lopende zaken zijn besproken en het dossier van 1997 is overgedragen. Er lag nog één los eind: het advies van de Dienstcommissie aangaande de plannen van de facultaire afdelingen. Deze hadden naar aanleiding van het zgn. Rapport Janssen, een organisatie/werkplan opgesteld voor de toekomst. De directeur van de faculteit, Piet Zeegers, had deze rapporten op 10 oktober jl. voorgelegd ter bespreking tijdens de laatste formele overlegvergadering met de Dienstcommissie. Daarbij is afgesproken, dat de Dienstcommissie haar adviezen hierover schriftelijk zou vastleggen in november. De tekst van dat advies vindt u hieronder.

Geachte dr. Zeegers,

Tijdens de laatste formele overlegvergadering met de Dienstcommissie op 10 oktober jl. zijn de plannen van en met de afdelingen Personeelszaken, Gebouwbeheer, Secretariaat Faculteitsbureau en Financiële Zaken, gemaakt naar aanleiding van het rapport Janssen, onderwerp van gesprek geweest. Daarbij is afgesproken, dat de Dienstcommissie de adviezen hierover schriftelijk zou vastleggen. Door omstandigheden is dat enigszins vertraagd, maar hierbij alsnog de toegezegde adviezen.

1. De afdeling Personeelszaken

Het plan van de afdeling Personeelszaken, oktober 1997, OV 97/33, wordt door de Dienstcommissie positief beoordeeld. Het laat een goede sterkte-zwakke analyse zien. Bovendien is de afdeling zich terdege bewust van de gewenste werkwijze en gewenste service taken bij een organisatorisch veranderend werkveld met daarbij vele wijzigingen in arbeidsvoorwaarden en wetgeving dienaangaande. De Dienstcommissie heeft waardering voor het plan. De voorgenomen werkwijze en voorgestelde personeelsomvang zijn naar de mening van de Dienstcommissie realistisch en gewenst in het licht van de service

taken. De Dienstcommissie adviseert om de afdeling de gevraagde mogelijkheden te bieden om dat plan ook te realiseren.

2. De afdeling Gebouwbeheer.

Het gepresenteerde plan van Gebouwbeheer, OV 97/32, bevat enkele onduidelijkheden en onjuistheden, die bij het overleg ook aan de orde zijn geweest. Voor alle duidelijkheid komen we daar in dit advies nog even op terug.

De inrichting van de afdeling en de personele bezetting, zoals aangegeven op de eerste ongenummerde pagina is helder. De Dienstcommissie stemt daarmee in. Bij het onderdeel Hoofdbestanddelen op pagina 1 worden bij de punten 1 en 2 voor de afdeling niet realistische taken en verantwoordelijkheden geschetst. Hier zou, naar de mening van de Dienstcommissie, moeten staan, dat de afdeling Gebouwbeheer met betrekking tot het werkveld van de afdeling ter zake doende beleidsadviezen formuleert voor de directeur. Daarnaast heeft de afdeling een uitvoerende taak, die omschreven is in de punten 3 t/m/ 14. De Dienstcommissie adviseert punt 1 en 2 te herformuleren in bovenbeschreven zin. Bij punt 14 ontbreekt ten onrechte de reproductie afdeling. Verzoeken die in de tekst op te nemen, zoals afgesproken bij de overlegvergadering.

Op pagina 9 is bij B de taak van het huidige hoofd van de Reproductieafdeling onjuist weergegeven. Deze zal niet de functie krijgen van portier van het Minnaertgebouw, maar zal belast blijven met de reproductieafdeling. Dit is ook bij de overlegvergadering zo afgesproken. Verzoeken de onjuiste tekst op pagina 9 te wijzigen in bovenbeschreven zin.

Voor wat betreft de locatie van de reproductie afdeling: een optimale keuze hangt samen met het werkterrein van de afdeling. Als vastgehouden wordt aan een louter facultaire afdeling is locatie in het BBL of op de eerste verdieping van het Minnaertgebouw voor de gebruikers comfortabel. Als besloten wordt om de repro ten behoeve van de hele Noordwesthoek in te richten, dan verdient de huidige locatie de voorkeur. De Dienstcommissie adviseert om bij de definitieve locatie keuze de belangen van de gebruikers zwaar te laten wegen.

3- Secretariaat Faculteitsbureau

Het plan dienaangaande, augustus 1997 OV 97/34, roept de vraag op hoe de management ondersteuning ten behoeve van de onderzoekscholen en het onderwijsinstituut meer gestalte zal krijgen. De Dienstcommissie hoopt, dat de vraag van het werkveld terzake, naar voldoening wordt beantwoord door het hoofd van het secretariaat, als de taak van deze functionaris is uitgebreid met management ondersteunende taken. Advies is om dit regelmatig te evalueren met het werkveld.

4. Het concept plan van de afdeling Financiële Zaken.

Dit plan, OV 97/35, is met een omvang van één blad A4 een treffende illustratie van zuinig omspringen met facultaire middelen. Het plan is voornamelijk een opsomming van zaken die worden gedaan. Een visie op de (toekomstige) service taken ten behoeve van onderzoekscholen en het onderwijsinstituut ontbreekt. Die behoort, naar de mening van de Dienstcommissie, wel in het plan te worden opgenomen.

De Dienstcommissie adviseert om de gevraagde 0,5 medewerker contracten/informatie voorziening uit te breiden naar 1.0 post. Voorts adviseert de Dienstcommissie deze functionaris te selecteren met zodanige vaardigheden, dat hij/zij het hoofd kan vervangen, zowel inhoudelijk als wat betreft het leiden van de afdeling.

Het succes van de uitvoering van de gewenste service taken voor het werkveld door de verschillende facultaire afdelingen hangt mede samen met een goede communicatie- en informatievoorzieningsstructuur. De Dienstcommissie adviseert daarom om de nieuwe faculteitsraad op korte termijn advies uit te laten uitbrengen over het rapport Jipping-Leerink, *"Beheers- en bestuursinformatie bij de faculteiten Natuur- en Sterrenkunde, Scheikunde en Wiskunde en Informatica"*.

Met vriendelijke groet,

Was getekend, voorzitter en secretaris van de Dienstcommissie.

Dr. Gijs van Ginkel

Ir. Th. Klinkhamer

Jannie Godee "uit verkocht".

Als Jannie op vrijdagavond 19 december de kas afsluit, wordt er op dat moment meer afgesloten. Een punt zetten achter dertig jaar werken bij de Universiteit, waarvan 27 jaar bij deze faculteit, dat doe je niet met de kasla dichtschuiven.

Toch, de beslissing om nu met werken te stoppen heeft ze samen met Jan heel bewust genomen. "We zijn allebei gelukkig gezond, houden van fietsen en reizen en hebben nu de mogelijkheid om daarvan te genieten", motiveert Jannie haar beslissing.

Toen ze eind 1970 het KVS gebouw (thans Ornsteinlaboratorium) binnenstapte, kon ze niet bevroeden dat er een lange weg binnen onze faculteit voor haar lag. Ze had daarvoor reeds 3 jaar werken in een opbouwende Uithof achter de rug. Via Trans1, Wiskunde en Heelkunde kwam ze bij deze faculteit terecht. Haar eerste "stekkie" was een keukentje in het KVS gebouw. De voorzieningen waren zeer beperkt. Naast koffie en thee was er gelegenheid soep uit blik op te warmen, er konden koeken en fruit verkocht worden en als het van te voren opgegeven werd, dan was er brood en beleg via de keuken van Trans1 te betrekken. De dagelijkse vier sneetjes brood met beleg voor Bart (van Rijn) weet ze zich nog glashelder te herinneren.

Negen jaar was ze daar de "keukenprinses", het dagelijkse aanspreekpunt voor medewerkers en studenten en wie haar uit die tijd kent, maar nu ook nog mee maakt, weet dat ze haar zaakjes altijd perfect voor elkaar heeft. Orde en hulpvaardigheid staan bij haar hoog in het vaandel. Het laatste jaar in KVS werkte ze samen met haar naamgenoot Jannie Blikendaal. "Een fijne tijd", mijmert ze.

In 1979 was de grote oversteek, Jannie verkaste naar het LEF (thans Buys Ballot Laboratorium) Op de locatie waar de huidige keuken\kantine is. Er was een betere keuken en een grotere kantine waar ze terecht kwam. Zaken om weer voortvarend mee aan de slag aan de slag te gaan. In de daaropvolgende jaren heeft ze de hele evolutie van het kantine gebeuren meegemaakt. Het aantal bezoekers groeide, het assortiment groeide, de keuken voorzieningen groeide en de omzet groeide. Schertsend merkt ze op dat de personele voorzieningen maar matig groeiden.

Jannie Godee in haar eigen toko (foto van Gijs van Ginkel)

Dat tipt gelijk het onderwerp collega's aan. Ze heeft er in de loop van de jaren aardig wat meegemaakt. Vaak ging het goed, soms ook wat

minder. "Eigenlijk", zegt ze "kan het niet fout gaan. Ik ben erg rechtlijnig. Ze weten wat ze aan me hebben en hoe ze met het werk en met elkaar om moeten gaan. Hou je die spelregels aan, dan gaat het goed". Daarmee gelijk duidelijk makend dat ze het met haar huidige collega's uitstekend heeft getroffen. Manolita noemt ze haar beste collega en meer dan collega. Vanaf 1988 werken ze samen en kunnen lezen en schrijven met elkaar. In 1992 kwam Corine daarbij en Jannie stelt dat ook zij een schot in de roos was. "Een fijne meid, die uitstekend in het team past". Vooral deze twee zal ze de komende tijd erg missen.

Wie ze nog meer zal missen, zijn de mensen die dagelijks een of meer keren bij haar langs kwamen. Jannie heeft de eigenschap om snel namen uit haar hoofd te leren. Ze noemt vlot bijna iedereen bij voornaam. Weet ook al snel bij welke groep ze huizen en bouwt bewust aan een persoonlijk contact. Ze kent van veel mensen het bezoekritme, weet hoe laat ze komen en waar hun voorkeur naar uitgaat. Zo ook herinnert ze zich dat Gijs haar de positieve uitslag van een "soeponderzoek" kwam brengen. Uiteraard merkt ze dan op, dat ze niets anders had verwacht. Natuurlijk komt ook de komende verhuizing ter sprake. Weer een groeiend aantal bezoekers, met de daaraan verbonden consequenties. Grotere keuken, uitbreiding assortiment en noem maar op. Jannie zal het niet meer meemaken. Haar kasla sluit 19 december. Ze kan naar de Geraniums (geintje).

Wij, de honderden bezoekers zullen het vreemd vinden. Een kantine zonder Jannie. Nooit meer haar spontane gezang, haar luide stem, het "eet smakelijk" of "vast prettig weekend". Ik denk, dat ik namens die kantinebezoekers jou mag bedanken voor je grote inzet, je snelle bediening en vooral het prettige persoonlijk contact. Jouw (jullie) werk maakte het dat wij ons "thuis" voelden. Jannie bedankt.

Tot slot wensen al je trouwe klanten, jou en Jan een prettige tijd toe. We hopen dat jullie in goede gezondheid lang mogen genieten van veel fietsplezier en mooie reizen.

Gerard van der Mark

VERHUIZING STUDENTENBIBLIOTHEEK

U weet natuurlijk al dat de studentenbibliotheek (STBWNS) van Trans I verhuist naar de bibliotheek van het Buys Ballot Laboratorium.

De verhuizing zal plaats zal vinden (of heeft al plaats gevonden) in de week van 8 t/m 12 december en u kunt in die tijd geen boek van die (STBWNS) bibliotheek lenen. We verwachten dat de boeken van de studentenbibliotheek op 15 december weer uitgeleend kunnen worden.

De bieb in Trans I (Foto Evert Landré)

De meest gebruikte 2000 boeken van de studentenbibliotheek staan bij elkaar in deze (BBL)bibliotheek in het midden van de zuidkant en zijn voorlopig herkenbaar in de catalogus (OPC) met boeknummer: FYS+ST: N1-180. Deze boeken worden in het voorjaar omgenummerd waarbij zoveel mogelijk rekening gehouden wordt met de tentamens van de studenten.

De resterende 4000 boeken van de collectie zullen in een magazijn worden geplaatst maar zijn wel opvraagbaar; het boeknummer hiervan zal voorlopig het oude nummer zijn: STBWNS: N1-35.

Tijdschriften van de studentenbibliotheek worden tussen de tijdschriften van deze bibliotheek geplaatst en een lijst met titels van die tijdschriften hangt op de zijkant van de kasten met studentenboeken.

Rixt Heerema

Kerstborrel en nieuwjaarsreceptie

De kerstborrel zal worden gehouden op woensdag 17 december 1997

Plaats: Onderonsje,

Aanvang is 15.30u,

De nieuwjaarsbijeenkomst met het jaarverslag van de Fylakon, het verslag van de dienstcommissie en de laatste jaarrede van de huidige directeur vindt plaats op 5 januari 1998.

Plaats: Grote zaal van Aardwetenschappen

Aanvang 15.30u,

Na afloop nieuwjaarsreceptie.

KOMT ALLEN! **KOMT ALLEN! **KOMT ALLEN! **KOMT ALLEN!

Gesol met het Freudenthal Instituut

Tegen de tijd dat dit Kerstnummer van Fylakra in uw postvak geschoven wordt, is het alweer oud nieuws dat de verhuizing van het Freudenthal Instituut naar het Minnaert gebouw teruggedraaid is door het College van Bestuur, op het moment dat aan de Tiberdreef de dozen al ingepakt waren. Terwijl ik dit schrijf (op verzoek van uw redactie), zitten we hier op het FI nog volop in de ellende. Wat is er nu eigenlijk gebeurd en hoe hebben wij op het FI dit alles ondergaan? De gedachte dat het Freudenthal Instituut maar eens naar de Uithof zou moeten komen, is al van minstens tien jaar geleden. In de loop der jaren passeerden allerlei vage opties de revue, maar tot concrete plannen kwam het nooit. Totdat in 1992 de gesprekken over de inrichting van de Noordwesthoek op gang kwamen en de nieuwbouwplannen voor het Minnaertgebouw vorm begonnen te krijgen.

Van meet af aan is de huisvesting van het FI in die bouwplannen meegenomen. Prachtige architectonische schetsen, geschamper over knuffelhoeken, aandacht voor het gebouw in de landelijke pers, het heeft allemaal bijgedragen aan het besef dat het eind 1997 dan eindelijk zover zou zijn: het FI komt naar het Minnaertgebouw.

Er is hard aan gewerkt om tot een optimaal resultaat te komen, en zo veel mogelijk van onze eigen wensen gehonoreerd te krijgen. Alles lag op schema, en op 14 november kregen de medewerkers voorlichting over het feitelijke verhuistraject, dat in de week daarop van start zou gaan.

Voor zover men nog gemengde gevoelens had over de algehele operatie, waren die vanaf dat moment wel verdwenen. In het begin van de daaropvolgende week was er geen houden meer aan. Het opruimen, weggooien en inpakken waarde als een goedaardig, maar wel zeer besmettelijk virus door het oude pand aan de Tiberdreef in Overvecht.

Zo nu en dan viel je blik op een document dat feitelijk niet meer van belang was, maar wel bepaalde herinneringen opriep. Zoals de aanstellingsbrieven van de OW&OC medewerkers indertijd (zo heette het FI begin jaren tachtig, vlak na de opheffing van het oorspronkelijk door Freudenthal opgerichte IOWO) waarin stond dat met aangesteld

werd als 'creatief medewerker'

Heerlijke tijd moet dat geweest zijn, zonder gepit, geflow en gemub was je gewoon 'creatief medewerker'!

Vanaf woensdag 19 november liepen de verhuizers af en aan om alvast de kasten weg te dragen, want die zouden opnieuw van een verfje voorzien worden. Het huurcontract voor de Tiberdreef was opgezegd en de verhuizing leek een niet meer te stoppen trein op dat moment.

Vanaf vrijdag 21 november liep het allemaal totaal anders. Het kwam ons ter ore dat het College van Bestuur besloten had dat onze verhuizing naar het Minnaert niet door zou gaan, omdat een nog op te richten topinstituut voor Theoretische Fysica in de vaart der volkeren opgestuwd moest worden en huisvesting op stand geëist had. Het FI kon dan wel aanschuiven in het Buys Ballot Laboratorium.

Het feit dat we officieel van niks wisten (dit bericht was slechts langs indirecte weg tot ons gekomen) maakte de verwarring compleet, en iedereen ging absoluut gedesillusioneerd het weekend in. Was dit nu het resultaat van een overleg- en verhuistraject dat 5 jaar geleden was ingezet?

Over wat er allemaal gebeurd is in de week daarna, zal ik kort zijn. Het is te pijnlijk om tot in detail te beschrijven. Globaal gesproken komt het er op neer dat er van dag tot dag allerlei overleg op hoog niveau gevoerd is, met als uiteindelijke uitkomst dat het College haar beslissing niet wenste herroepen.

Via interne email berichten werden de medewerkers voortdurend van de laatste stand van de onderhandelingen op de hoogte gesteld. Op dinsdag 25 november besloten wij het U-blad in te lichten, zij het op terughoudende wijze. Maar met de column SCHREEF heeft de redactie de spijker wel volledig op zijn kop geslagen.

Tot 31 januari zitten we nu nog tussen de dozen op de Tiberdreef. Langer niet, want vanaf dat moment gaat de nieuwe huurder erin. Hoe het FI voor 31 januari op passende wijze gehuisvest kan worden, daar denk ik nu maar even niet aan. Een prettige Kerstgedachte is het in elk geval niet.

Heleen Verhage, Freudenthal Instituut

De Vernieuwing van de Sint

Op donderdag 4 december 1997 vereerde Zijne heiligheid Sint Nicolaas onze faculteit evenals voorgaande jaren met een bezoek. Het thema van het vooraf aangekondigde colloquium was "De Vernieuwing". Sint Nicolaas had kosten noch moeite gespaard.

Hij liet zich (evenals de twee voorgaande jaren) vergezeld gaan van vier Pieten, dit was dus geen vernieuwing. Nieuw was wel dat de vijfde Piet in de vermomming van facultair medewerker in de zaal had plaats genomen.

De voorbereidingen

Aangezien de faculteit momenteel een nieuw onderwijsgebouw, het Minnaertgebouw geheten, in gebruik neemt, werd bouwheer/facultair directeur Piet Zeegers bij Sint geroepen om enige uitleg bij de enige maanden geleden verschenen Bouwkrant te geven. In die Bouwkrant wordt op de ene pagina melding gemaakt van 'natuurlijke bouwmaterialen zoals beton' en op een andere pagina van 'het schrille contrast dat het mooie rode Minnaertgebouw vormt met het naast gelegen lelijke grauwe BETONNEN Buys Ballot Laboratorium'. De

verklaring voor deze ogenschijnlijke tegenspraak is terug te voeren op twee verschillen, namelijk een verschil in schrijver van de betreffende stukjes en het verschil tussen (rood) spuitbeton en grijs gietbeton.

Verder haalde Sint, ere wie ere toe komt, ook de laatste glasblazer nog even voor het voetlicht, hij is naar Scheikunde vertrokken, maar gaf onder toezienend oog van Gebouwbeheerder en Veiligheidsambtenaar John Cooyman (met brandblusser in de aanslag) nog even een demonstratie van zijn kunde, het bouwwerk stortte op het laatst helaas in elkaar, maar misschien was dit glas wel net als het afgekeurde glas van het Minnaertgebouw in een onbewaakt ogenblik van een vrachtauto gevallen.

Piet Engels in actie met John Cooyman als veiligheidsadviseur

Hoogtepunt van het colloquium was de demonstratie van de 'ad hoc' dansgroep UUC??! Of 'you you see'!? Geïnspireerd door hun bemoeienissen met het onlangs opgerichte Utrecht University College lieten de 'hoogleraren' Van Himbergen, De Wijn, Dieks, Habraken, De Laat en Ullersma zien dat deze (ver)nieuw(d)e vorm van universitair onderwijs op Amerikaanse leest is geschoeid en dat het werven van

studenten dus dienovereenkomstig met 'cheerleaders' zal worden aangepakt. Top talent hebben we allen kunnen constateren.

Het You You See

Ook de verhuizing kan zich vanaf 4 december verheugen in een vernieuwde aanpak. De samenwerking bleek in het verleden nog wel wat te wensen over te laten en daarom liet Sint een zeer adequate aanpak demonstreren. Om aan te geven dat het geen lolletje was werden er waardevolle boeken bij gebruikt. Bibliothecaris Guus Schippers kreeg een blinddoek voor en de betreffende stapel boeken in zijn handen gedrukt. De boeken moesten op schoot bij Carel de Graaf (of voor Sint op het podium, dat was ondergetekende niet helemaal duidelijk) neergelegd worden. Carel zat met zijn rug naar Guus op een stoel en nog iets verder stond Harrie Roeters.

Harrie moest met gebaren aan Carel duidelijk maken welke instructies hij moest roepen naar Guus, terwijl Guus en Carel elkaar dus niet konden zien, maar Carel kon Harrie zijn gebaren wel zien. De demonstratie eindigde naar volle tevredenheid van Sint Nicolaas met een ongeschonden stapel boeken die door Guus Schippers op de schoot van Carel de Graaf werd neergelegd. Misschien is dit wel het

facultaire communicatiemiddel van de toekomst, dan kunnen we de mail wellicht gewoon afschaffen.

Guus tast nog in het duister

Naast nog wat andere facultaire aangelegenheden werden ook traditiegetrouw alle nieuwe AIO's en OIO's naar voren gehaald om even met Sint en de faculteit kennis te maken. Dat een van de AIO's niet wist waarom de afkorting voor subatomaire fysica niet SAF maar SAP is, liet Sint verder maar gaan, hij zal hem er ongetwijfeld op het werk nog wel een keertje over aan spreken.

Het was een geslaagde bijeenkomst met warme wijn vooraf, een borrel met Aes2 studenten na afloop en een gezellige nazit met Sint en de Pieten. Alleen jammer dat Adriaan Buys, Geraldine Woestenenk, Trudy Wardenaar, Ernst van Faassen en Michiel Manten er niet bij konden zijn, volgend jaar wellicht beter.

Ada Molkenboer

Vaarwel Transitorium I

Het eerste gebouw dat gereedkwam, toen na jaren van plannen het project "De Uithof" van de grond kwam, was Transitorium I. Het was bedoeld als een doorgangshuis (zoals de naam al doet vermoeden).

De 1e en 2e jaars Natuur- en Sterrenkunde studenten hadden de twijfelachtige eer als eerste in de Uithof onderwijs te gaan volgen. Lang zou dat niet duren, want 5 jaar na Trans I zou het Fysisch Laboratorium volgen, waarbij daarna een voorkandidaatsgebouw uit de grond zou worden gestampt, zodat de jonge fysici zich zouden kunnen koesteren aan de warmte die het grote moedergebouw zou uitstralen.

Het gebouw kwam niet. De reden daarvoor was tweeledig. Ten eerste was de behoefte bij de bewoners niet zo groot om te vertrekken en ten tweede waren door de enorme groei bij de alfa en gamma faculteiten en het daarmee gepaard gaande ruimtegebrek de bouwfondsen een beetje uitgeput. Toch zijn in de loop der jaren nog diverse plannen geweest om nieuwbouw bij het BBL te realiseren. Zo waren er omstreeks 1975 waren er vergevorderde plannen, en een programma van eisen voor het gebouw was reeds opgesteld. Maar ook dit plan verdween in een la.

Tot 1990. De nood bij de grote alfa en gammafaculteiten was ook nu weer hoog gestegen en er werd opnieuw naar meer ruimte uitgezien. Daarbij het plan voor het Educatorium geboren en kon het College van Bestuur een lang gekoesterde wens in vervulling laten gaan. Namelijk Transitorium I inrichten als onderwijs-, symposium- en congrescentrum. Op die manier kwamen de plannen voor het verhuizen van het practicum in een stroomversnelling.

We gaan dus afscheid nemen van Transitorium I. Afscheid van de grote practicumzalen 40 (waar voornamelijk 2e jaars experimenten stonden) en 38 (bijna alleen 1e jaars experimenten). Waar het computergehalte van het practicum jaarlijks steeg en het computergebruik een nog grotere vlucht nam door alle Internettende en illegaal spelletjes spelende studenten. Niet roken, niet eten en niet drinken stond er op deze zalen. Maar met die ijzeren wet werd het niet zo nauw genomen waar door het kon voorkomen dat onder dit 'verboden' bordje de opmerking 'bestek opruimen a.u.b.' neergekalkt werd.

De grote hal

Afscheid van de bijvakzalen 41, 42, 43 en 44. Alwaar duizenden biologie-, scheikunde-, geneeskunde-, diergeneeskunde-, en andere bij- en steunvakstudenten moeizaam het vak natuurkunde onder de knie probeerden te krijgen, niet in een vloek en zucht maar mèt vloeken en zuchten. Van de diverse werk-, tentamen- en

hoorcollegezaaltjes op de 1e verdieping, de grote tentamenzalen rood, wit en blauw op de begane grond.

Biologenpracticum op zaal 42 in volle gang

En dan natuurlijk afscheid van de grote overdekte straat die Trans I kenmerkt. Als er iets is wat Trans I Trans I maakte dan was het wel die grote hal. Manifestaties als de Beta-bedrijvendag, themadagen, fietskoopdagen, wetenschapsweken etc. werden er gehouden. Afscheid van de Uitwijk, het culturele centrum van de Uithof. Altijd bezig met het vertonen van films, schilder-, teken-, boekbind- en andere cursussen, Klaasmarkten, boekenmarkten en wat al niet. Afscheid van dat grote, frisse, open gebouw waar, alleen door het gebouw zelf al een geweldige sfeer hing. Bijna claustrofobische studenten die uit de donkere zweethokken die de mooie naam doka dragen kwamen , afgepeigerde practicanten, uitgezogen

tentamenklantjes. Allen knapten zienderogen op zo gauw ze in de grote long kwamen, de bijna ademende gang van het gebouw.

We zijn nu ongeveer verhuisd en als we nu omkijken naar het gebouw zien we de kale zalen, de al eerder dichtgegane kantine, de ontruimde kantoren, kortom bijna een ontmanteld gebouw. Maar nog steeds heerst er diezelfde open sfeer, tekenend zou ik zeggen.

Of het Minnaertgebouw eenzelfde sfeer zou kunnen krijgen als Transitorium I, dat waag ik te betwijfelen. Dat het in ieder geval ook een eigen identiteit heeft is onmiskenbaar. Volgens mij komt het allemaal wel goed, zeker gezien de verdeelde maar over het algemeen toch laaiend enthousiaste reacties van eenieder die het gebouw bekijkt.

Rudi Borkus.

De rode collegezaal

NB. Foto's bij het dit artikel en het verhaal over het St Nicolaas colloquium zijn van de hand van Evert Landré

Overpeinzingen van Cees Andriessse

Aan het begin van de week spreek ik meestal met Robert H., mijn promovendus. Dus loop ik meteen het Buys Ballot weer uit en wandel ik naar het Centrum Gebouw Noord, waar Robert een beter bij zijn onderzoek passende omgeving denkt gevonden te hebben. Inderdaad is in het huis van fysici de samenleving ver te zoeken. We praten over een tekst van ons samen, waar ik een flink stuk van geschreven heb en die nu, na een gezwoeg van maanden, eens af moet komen. Hij zal 3 commentaren verwerken en nog eens bij Sheila M. informeren of ze misschien tijd gehad heeft om ons ongetwijfeld barbaarse Engels op te knappen. We passen de titel nogmaals aan en maken er Three forces in the development of energy technologies van. Aan het eind van de week zal het stuk af zijn, belooft Robert. Als ik terugkom in het Buys Ballot is het 10 uur.

Dan bel ik Anneke H. om te horen wanneer de advertentie van een tweede aio-plaats voor mijn technologie-onderzoek in het U-blad zal staan. Ik had haar de tekst 7 dagen geleden gebracht, maar zij zegt dat de advertentie pas over 10 dagen zal verschijnen, waarna de 14 dagen ingaan die gewacht moeten worden voordat uit de kandidaten die ik al gesproken heb gekozen kan worden. Zo zijn de regels. Wie weet melden zich nog andere kandidaten die ik over het hoofd gezien heb. Het is vandaag 20 oktober en ik moet tot 13 november wachten voordat er weer schot in de zaak komt...

Veel leuker is de brief met bijlagen van Edgar N. die in het postvakje ligt. Hij schrijft dat de Stichting OER mij op 13 oktober als docent van het jaar heeft voorgedragen en dat een jury eind november over een nominatie beslissen zal. De bijgevoegde argumentatie is dermate uitbundig dat ik die aan niemand wil laten lezen en in een map verstop. De enige map die voor de hand ligt bevat het dictaat Natuurkunde-2 voor NWBB, want dit college heeft me de voordracht opgeleverd. Zo herinner ik me dat er in het komend voorjaar een andere assistent bij nodig is, want Paul V. gaat promoveren. Dus moet ik Piet U. bellen.

Er is trouwens veel meer te bellen vandaag. Ik moet afspraken maken met Sjef S., Bill N., Maarten V. en Harry L. voor interviews over heikele punten in de geschiedenis van RCN-ECN die ik aan het schrijven ben. De eerste 3 zijn hoge heren met een goed secretariaat en ze zullen me op 4 november (S. en N.) en 27 november (V.) kunnen ontvangen. De vierde is een bezig professortje met een secretariaat dat niet gemachtigd is om afspraken te maken. Tot mijn verrassing belt later op de dag diens medewerker Geert V., die denkt mijn vragen wel te kunnen beantwoorden. Hij vertelt me over een geschiedenisboek dat hij met Alexander L. geschreven heeft en dat in januari verschijnen zal. Het gaat over de kerntechniek in Nederland tot 1973. Hij zal het me toesturen. Het is geen concurrerend boek, zegt hij, want het enige eigen nucleaire project van RCN-ECN, namelijk NERO, wordt er nauwelijks in behandeld. Dat is immers niets geworden, de 'anderen' hebben het verhinderd. Zo is het precies, zeg ik, maar wat

schrijven jullie dan over het KEMA-suspensieproject? Vrij veel, zegt hij. Dat is toch ook niets geworden?, werp ik tegen. Zeker, antwoordt hij, maar er is tenminste een hele reactor voor gebouwd. Ik weet er alles van en ben benieuwd hoeveel Geert er van te weten is gekomen.

Mijn linker pols is sinds de verhuizing van 3 weken geleden van Arnhem naar Zeist wat pijnlijk (door een peesontsteking?) en daarom vermijd ik werk aan de PC zoveel mogelijk. Maar email lezen doe ik wel. Als ik die machine aanzet verliest het scherm zijn kleur en is er niets meer te lezen. Hans W., er bij gehaald, neemt de monitor mee naar de werkplaats waar hij zijn sigaren rookt. Misschien lost een nieuwe kaart het probleem op. Nu vertoef ik in een PC-vrije wereld. Ik ga studeren en lees het eerste deel van het NERO-rapport door. Dan zoek ik in de bibliotheek voor Roel H. naar al het werk van Stephen M. Phillips, die in 1979 in het Int. J. Theor. Physics over sterke krachten heeft gepubliceerd. Guus S. laat me met enige volharding zien dat je zoiets ook per PC kunt doen. Maar naast het genoemde artikel is er niets te vinden. Merkwaardig, die Stephen heeft kennelijk maar één stuk geschreven.

De MUB en de nieuwe FR

De universitaire wereld staat bol van de afkortingen dus de kop van dit stukje past daar mooi in. Waar het hier om gaat is dat met het invoeren van de wet Modernisering Universitaire Bestuursstructuur (MUB) zowel de universiteit als de faculteiten een nieuwe bestuursstructuur hebben gekregen. Zeker facultair gaat er heel wat veranderen. De algemene leiding van de Faculteit berust niet meer bij het Faculteitsbestuur (dat bestaat niet meer) maar bij de decaan. Daarin zal hij worden bijgestaan door wat nu een bestuursteam heet. Dit bestaat uit: de decaan, de vice-decaan, de directeur van de faculteit en een student.

De oude Faculteitsraad (FR) was een bestuursorgaan en had beslissingsrecht. De FR nieuwe stijl is een medezeggenschapsraad met recht van instemming op een beperkt aantal van de door de decaan uitgevoerde besluiten en heeft daarnaast het recht van advies. Recht van instemming geldt met name voor het facultaire meerjarenplan, het faculteitsreglement en de kwaliteitszorg in de faculteit. Daarnaast heeft de nieuwe FR het recht van advies over bijvoorbeeld de facultaire begrotingsplannen en reorganisaties.

Een FR bestaat uit maximaal 24 leden (10 bij Natuur- en Sterrenkunde) waarbij de helft door en uit het personeel wordt gekozen en de andere helft door en uit de studenten. Naast de algemene taken en bevoegdheden van de FR zoals boven omschreven heeft de personeelsgeleding van de FR eveneens taken en bevoegdheden zoals die tot nu toe werden uitgevoerd door de Dienstcommissie. Onderdelen hiervan zijn bijvoorbeeld uitvoering arbeids- en dienstvoorwaarden, uitvoering personeelsbeleid, veiligheid en welzijn. Het binnenkort vast te stellen nieuwe Faculteitsreglement geeft een goed overzicht van de nieuwe structuur.

Zoals bij alle nieuwe bestuursstructuren zal de praktijk moeten leren of het ook werkbaar is. De eerste stappen zijn natuurlijk al gezet. We hebben een decaan in de persoon van Hans van Himbergen en in september zijn de verkiezingen geweest voor de nieuwe Faculteitsraad. Die verkiezingen hebben voor onze faculteit de volgende raad opgeleverd:

Personeelsgeleding

Rudi Borkus
Aarnout van Delden
Jan Kuperus
Wim Lourens
Henk Mos

Studentengeleding

Jasper de Bock
Sylvain de Crom
Aad Gordijn
Gerben Ijpma
Roeland van der Rijst

Concluderend zou je kunnen stellen dat de universitaire en facultaire bestuursstructuur steeds meer overeenkomsten gaat krijgen met die in het bedrijfsleven en dat hoeft zeker geen slechter resultaat op te leveren dan de oude situatie. Wel moeten we er voor zorgen dat de hele facultaire gemeenschap betrokken blijft bij het bestuur. De voormalige Dienstcommissie heeft in ieder geval bewezen dat de taken zoals die nu liggen bij de personeelsgeleding van de FR zinvol en noodzakelijk zijn.

Henk Mos

TWEE NIEUWE POSTDOCS BIJ THEORETISCHE NATUURKUNDE

(1) Dr. Serge Massar.

Serge is geboren in Zambia en heeft tot zijn zeventiende jaar in Afrika gewoond. Hij studeerde en promoveerde aan de Universiteit van Brussel. Het zal in dat licht geen verbazing wekken, dat Serge de Belgische nationaliteit heeft. Hij heeft op school wel onderwijs in het Vlaams genoten, maar zijn Nederlands heeft nog een zware Franse tongval, zodat een goede conversatie in het Nederlands hem zeer welkom is. Spreekt u hem dus gerust aan bij de koffie.

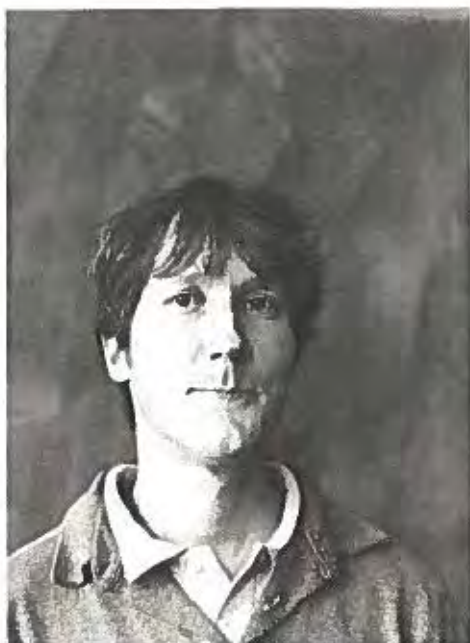
Na een postdoc periode in Tel Aviv is hij nu met zijn vrouw in Utrecht neergestreken, waar hij vanaf 1 oktober jl. met Gerard 't Hooft zal werken. Het bevalt hem goed in Nederland en als enthousiast vogelaar heeft hij al diverse excursies gemaakt naar verschillende interessante vogelgebieden in het land. Wij wensen hem en zijn vrouw een goede tijd in Nederland met veel publikaties, ijsvogels, buidelmezen, waterspreeuwen enz.

(2) DR. Gabriel Lopes Cardozo

Dr. Cardozo heeft maar liefst twee paspoorten: een Portugees en een Duits. Hij is in 1993 gepromoveerd aan de University of Pennsylvania in Philadelphia en was daarna gedurende twee jaar postdoc bij CERN in Zwitserland. Vanaf 1 oktober 1997 is hij als postdoc werkzaam bij Theoretische Natuurkunde, waar hij met Bernard de Wit onderzoek zal verrichten op het gebied van superstrings en zwarte gaten. Ook Gabriel wensen wij een goede en succesvolle tijd in Utrecht.

Gijs van Ginkel

N.B. Foto's op de volgende bladzijde: boven Gabriel Lopes Cardozo, onder Serge Massar (van de hand van Gijs van Ginkel)

Het Universiteitsmuseum Utrecht.

Te midden van alle verhuiscommotie is het is het wellicht aardig om enige aandacht te schenken van een andere recente verhuizing, namelijk die van het Universiteitsmuseum. Tussen dit museum en de Utrechtse natuurkunde bestaat een historische band die niet iedereen bekend zal zijn. Het feit dat deze maand ook een (klein) deel van de natuurkundige collectie in de vaste opstelling is opgenomen, leek de redactie een goede aanleiding om de conservator betawetenschappen Jan Deiman te vragen iets over het museum en zijn wordingsgeschiedenis op papier te zetten. En natuurlijk moet iedereen ook zelf even komen kijken.

Frans van Lunteren

Op 11 oktober 1996 werd het Universiteitsmuseum heropend in het oude Botanisch Laboratorium aan de Lange Nieuwstraat. Na vele jaren te hebben doorgebracht (van 1938 tot 1983) in het knusse pand Trans 8 en een kort maar heftig intermezzo aan de Biltstraat 166 (van 1983 tot 1995) had het museum een voorlopige eindbestemming gevonden. Midden in de oude binnenstad in een gebouwencomplex rond de uit 1723 daterende oude hortus botanicus. Het direct aan de Lange Nieuwstraat grenzende deel van het pand is in 1995 en 1996 onder leiding van de architect Van Velsen ingrijpend verbouwd.

In dit 'publieksdeel' bevinden zich nu de voor het publiek toegankelijke zalen met de vaste opstelling en de wisseltoestellingen. Het meer naar achter gelegen deel van het gebouw is gerenoveerd, daar bevinden zich nu de werkplaatsen, de kantoren en de depots.

Rond de tuin liggen verder nog een aantal bijzondere gebouwen die bij de hortus botanicus hoorden: de kleine oranjerie uit 1723 die nu weer als oranjerie wordt gebruikt; het Miguelhuis, de voormalige hoogleerswoning waar nu het Instituut voor de Geschiedenis van de Natuurwetenschappen is gevestigd; de kassen waarvoor het de universiteit in samenspraak met het museum nog een bestemming zoekt en tot slot het uit 1768 daterende Zaadhuis of grote oranjerie waar een museumcafé gerealiseerd zou kunnen worden.

Zoals zoveel dingen had ook de opening van het museum in 1996 een lange voorgeschiedenis, die eigenlijk begon in 1918. Toen vond - zo gaat het verhaal - de 29 jarige fysicus Pieter Hendrik van Cittert op de zolder van het Fysisch Laboratorium aan de Bijlhouwerstraat een

verzameling oude natuurkundige instrumenten. Dat de hoogleraar-directeur van het laboratorium, professor Julius, besloten heeft niet de hele zaak als schroot af te voeren is iets waar we hem niet dankbaar genoeg voor kunnen zijn. Helaas weten we niet wie precies besloten de collectie te bewaren en waarom; gezien het eeuwige ruimtegebrek in het gebouw mag het op zijn minst uitzonderlijk genoemd worden.

We weten alleen dat Van Cittert naast zijn andere optische onderzoeken in het laboratorium met die verzameling aan het werk is gegaan. In 1929 schrijft hij er al over: "Zoals bekend is, is het Natuurkundig Laboratorium der Utrechtse Universiteit in het bezit van een kostbare collectie oude instrumenten, ongeveer duizend in getal, welke een tijdvak van drie eeuwen bestrijken".

Van Cittert kwam tussen alle voorwerpen ook een houten kist tegen waarin hij het archief van een hem volkomen onbekend Utrechts natuurkundig gezelschap ontdekte. Veel van de instrumenten bleken door dit in 1777 opgerichte Natuurkundig Gezelschap te zijn gekocht. Het bleek ook uit de administratie dat er van dit Gezelschap nog een drietal leden in leven was, ze werden opgespoord en met hun toestemming kon men het Natuurkundig Gezelschap weer nieuw leven inblazen.

Het heeft nog tot 1938 geduurd voor de universiteit een eigen historisch museum opende. Voordien waren er wel een aantal andere musea, zoals het zoölogisch museum en het anatomisch museum maar dat betrof vooral collecties die voor het onderzoek en het onderwijs van belang waren. In dit museum aan de Trans bevond zich in het begin niet de collectie oude natuurkundige instrumenten. Een andere hoogleraar, de astronoom Nijland, had samen met zijn vader een enorme verzameling archivalia, prenten en voorwerpen verzameld die betrekking hadden op de geschiedenis van de universiteit. Na Nijlands overlijden in 1936 vormde deze collectie de kern van het museum. Pas in 1951, met het aantreden van Van Cittert als directeur van het Universiteitsmuseum, kwamen ook de instrumenten naar het museum. Inmiddels was de collectie ook flink uitgebreid.

Van Cittert en zijn vrouw - de fysica J.G. van Cittert-Eymers - waren in de jaren dertig en veertig dank zij de financieel steun van de medewerkers van het laboratorium in staat tal van instrumenten aan te kopen. Ook andere laboratoria benaderden het museum met het verzoek verder voor hun oude instrumenten te zorgen, enkele faculteiten - Tandheelkunde en Diergeneeskunde - richtten zelfs aan

het museum gelieerde musea op.

Deze periode van bescheiden groei duurde voort tot het midden van de jaren tachtig. Het universitaire onderwijs was op een aantal gebieden inmiddels zo sterk van karakter veranderd dat allerlei facultaire onderzoeks- en onderwijscollecties op de tocht kwamen te staan en verder werd er flink verhuisd, de beta-medische faculteiten vertrokken allen naar De Uithof. Dit alles resulteerde in een voortdurende uitbreiding van het door het museum beheerde 'academische erfgoed'.

De huidige collecties: geschiedenis van de universiteit, archivalia, prenten, foto's, penningen, kunstvoorwerpen, studentenleven, natuurwetenschappelijke instrumenten, geneeskundige instrumenten en medische preparaten, tandheelkunde, diergeneeskunde en geologie beslaan zo'n 2000 m² depotoppervlak, het aantal voorwerpen overschrijdt ruimschoots de 200.000.

Toch vormen de natuurwetenschappelijke instrumenten binnen dat grotere geheel nog altijd een van de belangrijkste deelcollecties van het museum. Het vele onderzoek dat de Van Citterts en hun opvolgers aan de collectie verricht hebben is hiervan wel een van de redenen. Momenteel is de collectie in twee depots opgeslagen. In het depot aan de Lange Nieuwstraat bevinden zich vooral de instrumenten uit de periode tot ca. 1900, in depots in de Uithof voornamelijk de grotere en de twintigste-eeuwse instrumenten.

In de vaste opstelling van het museum die op drie december jongstleden geopend is onder de titel 'Geleerd in Utrecht' is een bescheiden selectie uit de collectie te zien. Het betreft een reeks instrumenten als kwadranten, sextanten en theodolieten die vooral door Utrechtse astronomen zijn gebruikt voor het meten van hoeken; de van de Amsterdamse hoogleraar J.H. van Swinden (1743-1826) afkomstige standaard kilogram, de standaardmeter en de volume-standaarden; de in 1706 door Van Musschenbroek in Leiden vervaardigde luchtpomp; klokken en zonnewijzers; mechanische instrumenten en toestellen gebruikt voor het onderwijs in de Newton mechanica en tot slot instrumenten gebruikt door chemici en farmaceuten.

OPROEP

OPROEP

OPROEP

Het muzikale talent onder de medewerkers van de Faculteit Natuur- en Sterrenkunde is zeer groot, zo is al diverse malen gebleken op verleden edities van het **Princetonplein Muziekfestijn**. Ook nu weer zijn we op zoek naar enthousiaste muzikanten – zowel onder het bekende 'talent', als onder degenen die nog niet eerder meededen aan of nog niet bekend zijn met het **Princetonplein Muziekfestijn** – voor deelname aan het

***4° Princetonplein
Muziekfestijn***

Datum en locatie van dit evenement zijn deze keer anders dan voorgaande jaren. Het is de bedoeling om met het **4° Princetonplein Muziekfestijn** de ingebruikname van het *Minnaertgebouw* luister bij te zetten. Het idee is om tijdens de 1^e week van de festiviteitenmaand ter gelegenheid van de

Ingebruikname Minnaertgebouw

(1^e week: 2 – 6 maart 1998)

dagelijks muzikale lunchoptreden te laten verzorgen voor en door de bewoners van de gebouwen rond het Princetonplein, inclusief die van Aardwetenschappen, Wiskunde en Informatica, en van het ACCU.

Optredens van verschillende groepen vormen in deze opzet samen telkens een aantrekkelijk lunchpauze concertje. Hiertoe zal in de grote hal of in de kantine van het *Minnaertgebouw* een podium opgesteld worden, zodat door het **4^e Princetonneplein Muziekfestijn** naast de vele aspecten van het *Minnaertgebouw* ook de akoestische eigenschappen op de proef gesteld kunnen worden.

Voor het **4e Princetonneplein Muziekfestijn** zijn natuurlijk vele enthousiaste muzikanten nodig. Dus: bespeelt u een instrument of verheft u wel eens zingend uw stem, en heeft u interesse om samen met collegae eens muzikaal uit te spatten, meld u dan bij het organiserend comité van het **4e Princetonneplein Muziekfestijn** (MuziekFestijn@fys.ruu.nl). Aanmeldingen als groep/ensemble worden aangemoedigd, maar individuele aanmeldingen zijn evenzeer van harte welkom. Wij zullen proberen uit de 'losse' muzikanten ensembles te formeren. Wij hopen dat het **4e Princetonneplein Muziekfestijn** vele muzikale genres zal omvatten. Jazz, barok, blues, romantisch, country, minimal, rock, klassiek, bijna niets is ons te gek. Kortom, is uw belangstelling gewekt, of kent u bij Natuur- en Sterrenkunde, Aardwetenschappen, Wiskunde en Informatica of ACCU potentiële deelnemers, laat het ons weten. Maar bovenal: kom in maart in ieder geval luisteren naar de muzikale prestaties van uw collegae!

Namens het organiserend comité (MuziekFestijn@fys.ruu.nl) en de voorbereidingscommissie *Ingebruikname Minnaertgebouw* Arjen Vredenberg (A.M.Vredenberg@fys.ruu.nl, x4249)

Jaap Langerak versterkt de redactie

Met ingang van 1 januari 1998 zal Jaap Langerak (IGF) de gelederen gaan versterken van de Fylakra redactie. U kunt hem vinden op de eerste verdieping van het toekomstige Caroline Bleeker gebouw, de facultaire werkplaats.

Als U copy, adviezen, commentaren hebt die U bij Jaap kwijt wilt: zijn telefoonnummer is 2802.

Geslaagd in de afgelopen periode:

Propaedeuse Natuurkunde:

M.M.P.J. Defauwes; D.B.M. Dickerscheid; O. Franken; L.C. Karssen; S. Meijs; J.J. Penninkhof; M.W.J. Romans; R.W. Vetter; J. Walda; J.P.B. de Boer; W.P.F. de Ruijter

Propaedeuse Sterrenkunde:

F.F. Mulder; A.H. Bearda

Doctoraal Natuurkunde:

J.W.H. Betcke; A.J. Jansen; M. Mevius; J. Voets; K.W.A. van Dongen; M.W. Neevens; M. Bosscher; R. Ferwerda; M.B. Koopmans; S. Manschot; M. Meeuwissen; A.J. Reijnhart; M. Skefatie; M.A. Vos

Doctoraal Sterrenkunde:

J.M.A.G. Harzevoort; B. Hessel; R.A. Kersten; G. van Zadelhoff

Doctoraal Meteorologie en Fysische Oceanografie:

L.W. Busscher

VROUWEN NIET INTERESSANT VOOR BETA-FACULTEIT

Al enige jaren is er een beleid om toch vooral meer vrouwelijke vwo-leerlingen naar onze faculteit te krijgen. 't Mooiste zou zijn: een verhouding jongens:meisjes van 50:50 rond het jaar 2007, als het gebouw MINNAERT er tien jaar staat.

Want in dat gebouw moet het beleid gestalte krijgen; daar immers lopen de jonge studenten college en doen zij praktische ervaring op in de vele practicumzalen, die voor dat goede doel zijn gebouwd.

Maar juist in dat gebouw MINNAERT wordt op cynische wijze onthuld dat bovengeschetst beleid nooit van de grond zal komen. Erger nog: het vermoeden bestaat dat de beleidsmakers (allemaal mannen) de bestaande situatie willen handhaven.

Waaruit maken wij dat op? Kort en goed: uit het aantal toiletten, dat voor dames en heren is geïnstalleerd. Wie zijn ogen de kost geeft in het toilettenblok op de eerste verdieping naast de centrale hal telt, nadat het licht, reagerend op de bewegingen van de binnentredende bezoeker, is ontstoken in de herenafdeling niet minder dan negen toiletten met deur en negen pisbakken! In de damesafdeling zijn...drie toiletten. Toekomstgericht denken ligt hieraan ten grondslag.

Tot troost moge dienen dat, wanneer drie dames tegelijk naar het toilet gaan, zij alle drie tegelijk de handen kunnen wassen, terwijl de achttien tegelijk sassende heren het met maar zeven wasbakken moeten stellen. Enfin, de vijver in de centrale hal is er ook nog...

Evert Landré

Op de volgende bladzijde:

- 1) de herentoiletten met als "model" Gé Geijtenbeek,
- 2) de damestoiletten met als "model" Linda Huldman)

Faculteit Natuur- en Sterrenkunde

Princetonplein 5
3584 CC Utrecht

Universiteit Utrecht